

Številka: 191203-4-1/2019
Datum 7.6.2019

Agencija za komunikacijska omrežja in storitve
Republike Slovenije
Stegne 7
1000 Ljubljana

Info.box@akos-rs.si

Zadeva: Predlogi in pripombe k predlogu nove Strategije upravljanja z radiofrekvenčnim spektrom

Zveza: Objava na spletni strani AKOS dne 8.5.2019 - Poziv k podaji konstruktivnih predlogov in pripomb

Spoštovani,

na spletni strani Agencije za komunikacijska omrežja in storitve (v nadaljevanju: Agencije) smo dne 8.5.2019 zasledili objavo ponovne javne obravnave predloga Strategije upravljanja z radiofrekvenčnim spektrom (v nadaljevanju: Strategije) z obrazložitvijo Agencije, da je novo Strategijo pripravila na podlagi novih strateških usmeritev Ministrstva za javno upravo.

Telekom Slovenije je na prvi objavljeni osnutek Strategije dne 22. 4. 2018 Agenciji posredoval vsebinske pripombe in predloge dopolnitev, prav tako na drugi objavljeni osnutek dne 1.10.2018.

Ker Agencija ni objavila odgovorov na prejete pripombe, iz objavljenega dokumenta pa tudi niso razvidne spremembe glede na predhodne verzije, po pregledu vsebine objavljenega dokumenta vztrajamo pri pripombah in predlogih, ki smo jih Agenciji posredovali v postopkih prve in druge javne obravnave, dodatno pa podajamo še naslednje pripombe in predloge:

Strategija upravljanja z radiofrekvenčnim spektrom je nerazdružljivo povezana s strategijo razvoja informacijske družbe (sedaj veljavna izteče leta 2020) in s strategijo gradenj in upravljanja PPDR-omrežij, zato predlagamo, da se naj v nadaljevanju vse tri strategije pripravljajo usklajeno ter se vsebinsko medsebojno usklajujejo in dopolnjujejo, predlogi njihovih vsebin pa naj se predstavljajo in usklajujejo z vsemi deležniki, na delovanje katerih bodo sprejete strategije vplivale.

Agencijo na tem mestu ponovno pozivamo k kronološki objavi vseh predlogov strategij, odzivov in odgovorov na odzive zainteresirane javnosti in vseh dokumentov, na katere se predlogi strategij sklicujejo, zlasti prejetih strateških usmeritev in njihovih dopolnitev ter relevantnih dokumentov na nivoju EU.

V izhodiščih dokumenta manjka vsaj osnovna analiza trenutnega stanja slovenskega mobilnega trga, analiza trendov in razvojna vizija - tako infrastrukturno kot storitveno kot tudi z makroekonomskega vidika, ob upoštevanju dejstva, da gre za eno najbolj globaliziranih dejavnosti. Potrebno se je zavedati, da je ekonomska vzdržnost poslovnega modela 5G pod velikim vprašajem-temelji lahko samo na osnovi 4G- donosnost mobilnih komunikacij strmo pada in se seli v sfero ponudnikov mobilnih aparatov in t.i. "over the top" globalnih internetnih podjetij. Manjka tudi opredelitev do projektov iz državne strategije pametne specializacije, s katerimi se bo vzpodbujala zlasti storitvena konkurenca. V strategiji bi bilo potrebno zapisati konkretne cilje in določiti vlogo Agencije pri njihovem uresničevanju.

Predlog Strategije je po našem prepričanju še vedno nujno potrebno vsebinsko dopolniti v delu, ki bo določal način oblikovanja enkratnega nadomestila za uporabo frekvenc in velikost pasov, ki bodo predmet podelitve. Kljub temu, da za vsako posamezno podelitev Agencija sicer izda Informacijski memorandum, bi bilo kljub temu dobrodošlo, da bi lahko operaterji večletne strategije pripravili že na podlagi strategije Agencije. Takšna regulatorna predvidljivost bi dejansko pripomogla k nujnemu načrtovanju investicijskih sredstev in razvoja omrežja ter izpolnjevanju evropskega akcijskega načrta 5G.

Na tem mestu ponovno pozivamo Agencijo, da naj predlog strategije dopolni z določili o času veljavnosti ODRF, ki naj bo skladen z določili EECC in naj ne bo krajši od 20 let.

Objavljeni predlog v točki 1.2.1.1. navaja, da bo po pridobitvi soglasja Vlade RS, skladno s to strategijo in usmeritvami pristojnega ministrstva z dne 1.4.2019 in v zvezi z Načrtom uporabe frekvenčnega pasu 470-790 MHz v RS, izvedla javni razpis z javno dražbo vseh prostih radijskih frekvenc, namenjenih za zagotavljanje javnih mobilnih storitev končnim uporabnikom za nacionalno pokrivanje.

V dopolnitvi dokumenta naj se pojem "pravočasna podelitev frekvenc" časovno konkretizira, frekvence, ki so že bile predhodno podeljene, pa naj se ponovno podeljujejo vsaj eno leto pred potekom ODRF. Predlagamo, da v dopoljenem predlogu Strategije Agencija navede proste frekvence, ki bodo predmet razpisa in pri odločitvi o razpisu prostih frekvenc upošteva dejstvo, da za vse proste frekvence še niso izpolnjeni pogoji za komercialno uporabo, ker ni na razpolago ustreznih terminalov in tehnične opreme. Glede strategije upravljanja frekvenc v frekvenčnem spektru 2100 MHz naj Agencija dokument dopolni, tako, da bo odražal dejansko stanje- veljavnost ODRF in namero Agencije, da v letu 2019 izvede ločen razpis za del tega frekvenčnega spektra.

Objavljeni predlog v točki 1.2.2. navaja, da bo souporaba antenskih stolpov zaradi velike teže anten otežena, tako, da bo pasivna souporaba težko izvedljiva, nacionalno gostovanje pa bo omejeno, kar je smiselno z večih vidikov.

Nevarnost pa je, da bo takšen koncept po našem prepričanju lahko med drugim privedel do povečanih obremenitev okolja, kar ni cilj predlaganega dokumenta, zato bi bilo potrebno to vsebino ustrezno dopolniti in uskladiti. Ob tem velja opomniti, da je "rezinjenje omrežja« eden od temeljev 5G, vzpodbuja storitveno konkurenco in v veliki meri podaja odgovor na zadrege pri vseh navedenih omejitvah.

Ponovno podajamo predlog, da se v strategiji Agencija zavzame za gradnjo odprtih baznih postaj tam, kjer so okoljske omejitve .

Večje možnosti in dopustnost souporabe bo vzpodbudila več investicij v infrastrukturo in posledično manj v razvoj storitev, zato bi nacionalna strategija morala zavzeti stališče glede vzpodbujanja infrastrukture ali storitvene konkurence. 5G naj bi zlasti omogočala nove storitve za vertikalne (zdravstvo, energetika/okolje, transport, tovarne), ki so se začele razvijati že v okolju 4G.

V objavljeni Strategiji manjka celotna vsebina v zvezi z vplivi na elektromagnetno sevanje- koliko dodatnih obremenitev si na način, da ne zanemarimo varovanja pred škodljivimi vplivi EMS v Sloveniji smemo in lahko privoščimo. S tem je potrebno povezati strategijo gradnje omrežij ter sprejeti strateško odločitev o vzpodbujanju infrastrukturne ali storitvene konkurence.

Ob vseh omejitvah souporab in ekonomij obsega ter posegov v prostor (fizično in EMS) je po našem prepričanju nesmiselna velika drobitev spektra.

Lep pozdrav,

Mag. Samo Jošt
Direktor
Strateški kontroling in-regulativa